

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1918.

Första kammaren.

Nr 3.

Tisdagen den 22 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse nr 11, till Konungen angående val av deputerade att, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen, med Konungen överlägga.

Herr talmannen yttrade, att han efter samråd med andra kammarens talman finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde, som komme att hållas lördagen den 26 innevarande månad, företaga val av ledamöter och suppleanter i det särskilda utskott, kamrarna beslutit tillsätta.

Detta förslag antogs.

Herr vice talmannen erhöi på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Jag ber att få hemställa, att kammaren behagade besluta, att antalet suppleanter i det särskilda utskottet i denna kammaré måtte bestämmas till åtta.

Denna hemställan bifölls.

Företogs val av tio suppleanter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades 142 valsedlar, som godkändes och efter parti-beteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 84 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 41 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Meurling,
- » 2 » Boberg,
- » 3 » Carlsson, Johan,
- » 4 greve Wachtmeister, Henning,
- » 5 herr Hulting,
- » 6 friherre Ramel,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Ljunggren, August,
- » 2 » Gullberg,
- » 3 » Alkman,

vilka tre namn i denna följd förekommo å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Olsson, Oscar,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Meurling	från »nationella partiet»,
» Boberg	» » »
» Ljunggren, August,	» »liberala samlingspartiet»,
» Carlsson, Johan,	» »nationella partiet»,
greve Wachtmeister, Henning,	» » »
herr Gullberg	» »liberala samlingspartiet»,
» Olsson, Oscar,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Hulting	» »nationella partiet»,
friherre Ramel	» » »
herr Alkman	» »liberala samlingspartiet».

Anställdes val av tolv suppleanter i statsutskottet.

Därvid överlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 84 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 43 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 14 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 greve Posse,
- » 2 herr Boman,
- » 3 » Rooth,
- » 4 » Åkesson, Nils,
- » 5 » Stålberg,
- » 6 » Jeansson,
- » 7 » Lillienau,

vilka sju namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

- nr 1 herr Berglund,
- » 2 » Almer,
- » 3 » Österberg,
- » 4 » Pålson, Jöns,

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Asplund,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna och befunnos därvid, sedan lottning ägt rum beträffande nionde och tionde platserna, nedan nämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

greve Posse	från »nationella partiet»,
herr Berglund	» »liberala samlingspartiet»,
» Boman	» »nationella partiet»,
» Rooth	» » »
» Almer	» »liberala samlingspartiet»,
» Åkesson, Nils,	» »nationella partiet»,
» Stålberg	» » »
» Österberg	» »liberala samlingspartiet»,
» Asplund	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Jeansson	» »nationella partiet»,
» Lillienau	» » »
» Pålson, Jöns.	» »liberala samlingspartiet».

Företogs val av tio suppleanter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter parti-beteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 85 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 41 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Danström,
- » 2 » Knaust,
- » 3 » Forssman,
- » 4 » Jespersen,
- » 5 » Magnusson, Carl,
- » 6 » Neess,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Rosén,
- » 2 » Eliasson,
- » 3 » Åkesson, Johannes,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Söderberg,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna och befunnos därvid, sedan lottnings anställts i fråga om sjunde och åttonde platserna, nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Danström	från »nationella partiet»,
» Knaust	» » »
» Rosén	» »liberala samlingspartiet»,
» Forssman	» »nationella partiet»,
» Jespersen	» » »
» Eliasson	» »liberala samlingspartiet»,
» Söderberg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Magnusson, Carl,	» »nationella partiet»,
» Neess	» » »
» Åkesson, Johannes,	» »liberala samlingspartiet».

Anställdes val av åtta suppleanter i bankoutskottet.

Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter parti-beteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 85 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 41 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp, ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Kjellgren,
- » 2 » Jönsson,
- » 3 » Göransson,
- » 4 » Schyller,
- » 5 » Stenberg,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Sandler,
- » 2 » Hedenström,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Lindley,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna och befunnos därvid, sedan lottning ägt rum beträffande sjunde och åttonde platserna, nedan nämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Kjellgren	från »nationella partiet»,
» Jönsson	» » »
» Sandler	» »liberala samlingspartiet».
» Göransson	» »nationella partiet»,
» Schyller	» » »
» Hedenström	» »liberala samlingspartiet»,
» Lindley	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Stenberg	» »nationella partiet».

Företogs val av tolv suppleanter i lagutskottet.

Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter parti-beteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 85 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 43 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 15 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp, ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iaktta-

gande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr von Sydow,
- » 2 » Köhlin,
- » 3 » Tisell,
- » 4 » Permansson,
- » 5 » Fant,
- » 6 » Tengvall,
- » 7 » Frändén,

vilka sju namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Olsson, Lars,
- » 2 » Hult,
- » 3 » von Koch,
- » 4 » Lagerkvist,

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Klefbeck,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedan-nämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr von Sydow	från »nationella partiet»,
» Olsson, Lars,	» »liberala samlingspartiet»,
» Köhlin	» »nationella partiet»,
» Tisell	» »
» Hult	» »liberala samlingspartiet»,
» Permansson	» »nationella partiet»,
» Fant	» »
» Klefbeck	» »socialdemokratiska gruppen»,
» von Koch	» »liberala samlingspartiet»,
» Tengvall	» »nationella partiet»,
» Frändén	» »
» Lagerkvist	» »liberala samlingspartiet».

Anställdes val av åtta suppleanter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter parti-beteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 85 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 41 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och

en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp, ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Barthelson,
- » 2 friherre Silfverschiöld,
- » 3 » Hermelin,
- » 4 herr Fagerlin,
- » 5 » Vasseur,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Ingeström,
- » 2 » Pettersson, Olaus,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Magnusson, Gerhard,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid, sedan lottning anställdts beträffande sjunde och åttonde platserna, nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Barthelson	från »nationella partiet»,
friherre Silfverschiöld	» » »
herr Ingeström	» »liberala samlingspartiet»,
friherre Hermelin	» »nationella partiet»,
herr Fagerlin	» » »
» Pettersson, Olaus,	» »liberala samlingspartiet»,
» Vasseur	» »nationella partiet»,
» Magnusson, Gerhard,	» »socialdemokratiska gruppen».

Herr statsrådet *Nilson* avlämnade Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 3, angående driftkostnader under år 1919 för statens domäner;

nr 7, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 8, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor;

nr 9, angående avsättande såsom nationalpark av visst område av Dalby kronopark i Malmöhus län;

nr 17, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 18, angående efterskänkande av kronan tillkommande fordran på grund av vissa fastigheter i Gottlands län vilande odlingslån för torrläggning av Mästermyr;

nr 19, angående överlåtande till Sorsele kommun av visst område av den vid avvitrningen inom socknen till kyrkostad avsatta mark;

nr 20, angående gottgörelse till byggmästaren Oskar Karlsson i Skrika för förlust å byggnadsarbete för kronans räkning; och

nr 21, angående rätt för professorn M. H. Stålfors att för ålders-tillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.

Vid föredragning av herr *Widells* motion, nr 20, om införande av viss bestämmelse i allmänna grunder för krigstidstilläggs utgående, hänvisades denna motion till särskilda utskottet.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet herr *von Kochs* motion, nr 21, angående skrivelse till Konungen med begäran om utarbetande och framläggande av förslag till lagstiftning i syfte att förbättra hemarbetarnas förhållanden.

Vid föredragning av herr *Fants* motion, nr 22, med förslag till ändrad lydelse av § 24 i förordningen om landsting, hänvisades denna motion till konstitutionsutskottet.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet nedannämnda motioner:

nr 23 av herr *Wickman*, angående årligt understöd åt renskri-verskan Alfhild Maria Westring; och

nr 24, av herr *Sandler*, om ändring av gällande bestämmelser angående folkhögskollärares delaktighet i dövstumlärnarnas pensionanstalt.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet följande kungl. propositioner:

nr 3, angående driftkostnader under år 1919 för statens domäner;

nr 7, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 8, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor;

nr 9, angående avsättande såsom nationalpark av visst område av Dalby kronopark i Malmöhus län;

- nr 17, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;
nr 18, angående efterskänkande av kronan tillkommande fordran på grund av vissa fastigheter i Gottlands län vilande odlingslån för torrläggning av Mästermyr;
nr 19, angående överlåtande till Sorsele kommun av visst område av den vid avvitringen inom socknen till kyrkostad avsatta mark;
nr 20, angående gottgörelse till byggmästaren Oskar Karlsson i Skrika för förlust å byggnadsarbete för kronans räkning; och
nr 21, angående rätt för professorn M. H. Stålfors att för ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.
-

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

- nr 25, av herr *Hellström*, om åvägabringande av utredning och förslag i fråga om kraftigare befrämjande av kolonisationen å bondejord i Norrland;
nr 26, av herr *Hellström*, om höjning av vissa ur norrländska avdikningsanslaget beviljade statsbidrag;
nr 27, av herr *Nilsson, Johan*, m. fl., angående meddelande av vissa bestämmelser utöver nu gällande villkor vid försäljning av egendomar;
nr 28 av herr *Wrangel*, om anslag till stärkande av Göteborgs försvar mot sjösidan;
nr 29, av herr *Magnusson, Carl*, m. fl., om ersättning åt ingenjören G. Ericsson för liden förlust vid uppförande av kasernetablissemang för Västgöta regemente; och
nr 30 av herr *Kvarnzelius*, angående förbud mot tillverkning av vissa rusdrycker m. m.
-

Justerades tolv protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12,55 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
